

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

asupra proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică

(nr.12 din 17.01.2022, lectura a II)

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru a doua lectură proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică (în continuare – proiectul de lege), prezentat de către Guvernul Republicii Moldova și raportează următoarele.

Propunerile și obiecțiile parvenite au fost sistematizate și examinate pentru lectura a doua, fiind reflectate în sinteza rezultatelor examinării lor și în proiectul de lege redactat, care sînt părți integrante ale raportului Comisiei.

Urmează de menționat, că Comisia economie, buget și finanțe a acceptat modificarea și completarea proiectului de lege cu reglementări ce țin de asigurarea aplicabilității normelor legale, de completarea proiectului de lege cu norme care stabilesc unele pîrghii eficiente și aplicabile pentru atragerea la răspundere a operatorilor de sistem în cazurile în care încalcă cerințele de independență, inclusiv și de unele modificări de tehnică privind respectarea normelor tehnicii legislative și de rigoare redacțională.

În contextul modificărilor acceptate, Comisia economie, buget și finanțe propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de lege redactat în a doua lectură în plen.

Dumitru ALAIBA
Președintele Comisiei

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193–203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Legea se completează cu un preambul cu următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune art. 1–16, art. 18, art. 22–38, art. 40–43, precum și prevederile anexei I din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009; art. 1–3, art. 13–17, art. 19 și 21, precum și prevederile anexei I din Regulamentul (CE) 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) 1228/2003, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009; Directiva 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 33 din 4 februarie 2006.”

2. La articolul 7, alineatul (2) se completează cu literele j)–m) cu următorul cuprins:

„j) la stabilirea tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice și a tarifelor de racordare, ia în considerare plata achitată de operatorul de sistem către proprietarul rețelelor electrice de transport, convenită pentru dreptul de a utiliza rețeaua electrică de transport, inclusiv componentele acesteia care au fost reabilitate sau înlocuite pe cheltuiala proprietarului rețelelor electrice de transport,

cu condiția că astfel de lucrări au fost efectuate în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor în sectorul electroenergetic;

k) stabilește tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice și tarifele de racordare în scopul asigurării acoperirii cheltuielilor pentru investițiile aprobate de Agenție și a ratei de rentabilitate stabilite în conformitate cu metodologia aprobată de Agenție;

l) monitorizează respectarea de către proprietarul rețelelor electrice de transport și de către operatorul de sistem independent a obligațiilor ce le revin în temeiul prezentei legi;

m) monitorizează utilizarea veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor, colectate de operatorul de sistem independent.”

3. La articolul 25, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Independența operatorului sistemului de transport se asigură prin aplicarea unuia dintre următoarele modele:

a) modelul separării operatorului sistemului de transport, în condițiile stabilite la art. 26;

b) modelul operatorului de sistem independent, în condițiile stabilite la art. 26¹.”

4. Legea se completează cu articolul 26¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 26¹. Operatorul de sistem independent

(1) În cazul în care operatorul sistemului de transport nu deține rețele electrice de transport în proprietate, acesta poate solicita desemnarea sa în calitate de operator de sistem independent în conformitate cu art. 25 alin. (5) lit. b).

(2) Desemnarea unui operator de sistem independent se poate face numai în cazul în care:

a) operatorul candidat a demonstrat că îndeplinește cerințele prevăzute la art. 26 alin. (2) lit. b)–d);

b) operatorul candidat a demonstrat că dispune de resursele financiare, tehnice, fizice și umane necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale în conformitate cu art. 30;

c) operatorul candidat și-a asumat angajamentul de a respecta un plan de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru 10 ani, a cărui realizare este monitorizată de Agenție;

d) proprietarul rețelelor electrice de transport și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul alin. (5);

e) operatorul candidat și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin privind cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel

european și regional, prevăzute în prezenta lege și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție.

(3) Întreprinderile care au fost certificate de Agenție ca îndeplinind cerințele de la alin. (2) din prezentul articol sunt desemnate ca operatori de sistem independenți prin aplicarea procedurii de certificare prevăzute la art. 27.

(4) Fiecare operator de sistem independent este responsabil de acordarea și gestionarea accesului terților la rețelele electrice de transport, inclusiv de colectarea tarifelor de racordare, a veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor, precum și de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, de garantarea capacității pe termen lung a acestuia de a satisface cererile rezonabile prin planificarea investițiilor. În ceea ce privește dezvoltarea sistemului de transport, operatorul de sistem independent este responsabil de planificarea (inclusiv de procedura de autorizare), construirea și darea în exploatare a noii infrastructuri. În acest scop, operatorul de sistem independent acționează ca un operator al sistemului de transport în conformitate cu prezenta lege. Proprietarul rețelelor electrice de transport nu este responsabil de acordarea și gestionarea accesului terților la rețelele electrice de transport și nici de planificarea investițiilor.

(5) În cazul desemnării unui operator de sistem independent, proprietarul rețelelor electrice de transport:

a) asigură pe deplin cooperarea și sprijinul necesare operatorului de sistem independent în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestuia, furnizându-i, în special, toate informațiile relevante;

b) finanțează investițiile decise de către operatorul de sistem independent și aprobate de către Agenție sau își dă acordul ca acestea să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent. Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către Agenție. Înainte de a aproba astfel de măsuri, Agenția consultă atât proprietarul activelor, cât și celelalte părți interesate;

c) deține răspunderea privind bunurile/activele rețelei electrice de transport, cu excepția răspunderii pentru bunurile transmise operatorului de sistem independent;

d) oferă garanții pentru facilitarea finanțării eventualelor extinderi ale rețelei electrice de transport, cu excepția investițiilor pentru care și-a dat acordul să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent, în temeiul lit. b).

(6) Agenția monitorizează în mod eficient respectarea de către proprietarul rețelelor electrice de transport a obligațiilor sale în temeiul alin. (5).

(7) În corespundere cu cerințele prevăzute la art. 41 din prezenta lege și în Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate, aprobat de Agenție, operatorul de sistem independent elaborează și implementează un program de conformitate care să conțină măsurile întreprinse pentru a garanta excluderea de comportament și de practici discriminatorii, precum și asigură monitorizarea respectării acestui program.

(8) Prin derogare de la prevederile art. 9 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, actul normativ/contractul de dare în folosință a activelor către operatorul ce urmează a fi certificat ca operator de sistem independent prevede bunurile din domeniul public al statului aflate în evidența contabilă a operatorului sistemului de transport la data transmiterii/semnării contractului, lista bunurilor respective urmând a fi actualizată după finalizarea inventarierii și a delimitării acestora.”

5. La articolul 27 alineatul (2), după textul „la art. 26” se introduce textul „și 26¹”.

6. La articolul 68:

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune procură energie electrică în modul stabilit de Agenție, la cele mai mici costuri posibile, în condiții transparente și nediscriminatorii, asigurând totodată îndeplinirea cerințelor de securitate energetică, precum și fiabilitatea furnizării energiei electrice către consumatorii finali. Acești furnizori sunt obligați să încheie sau să prelungească contractele de procurare a energiei electrice și să le prezinte spre informare Agenției cu cel puțin 15 zile înainte de expirarea contractelor precedente. Agenția monitorizează licitațiile organizate în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Regulilor pieței energiei electrice.”

articolul se completează cu alineatul (8¹) cu următorul cuprins:

„(8¹) În scopul îndeplinirii cerințelor de la alin. (8), furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune organizează licitații pentru procurarea cantităților de energie electrică necesare. Licitațiile se organizează pentru produse licitate distincte, iar furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune desemnează drept câștigători ai licitației cel puțin doi ofertanți clasati în ordinea crescătoare a prețurilor, care oferă cantități de energie electrică din surse diferite, suficiente să asigure necesitățile consumatorilor finali deserviți de furnizor. Furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune atribuie ofertanților câștigători cantitățile de energie electrică în limitele cotelor maxime, aprobate prin

hotărârea Agenției înainte de depunerea ofertelor în cadrul licitației, în funcție de diferența procentuală dintre prețurile oferite.”

7. La articolul 84, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Părțile responsabile de echilibrare sau responsabilii grupurilor de echilibrare sunt obligați să se înregistreze într-un registru administrat de operatorul sistemului de transport și să încheie cu operatorul sistemului de transport contracte de echilibrare în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice. Operatorul sistemului de transport este în drept să solicite de la părțile responsabile de echilibrare sau de la responsabilii grupurilor de echilibrare constituirea de garanții în conformitate cu o procedură elaborată de operator și vizată de Agenție după consultarea participanților la piața energiei electrice în legătură cu aceasta. În caz de provocare a dezechilibrului în rețelele electrice, partea responsabilă de echilibrare sau responsabilul grupului de echilibrare este obligat să achite operatorului sistemului de transport plata pentru dezechilibru, calculată de către operatorul sistemului de transport în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice și metodologia aprobată de Agenție.”

8. Articolul 95 alineatul (3):

la litera b), textul „în raport cu întreprinderea electroenergetică integrată pe verticală” se exclude;

la litera d), textul „în raport cu întreprinderea electroenergetică integrată pe verticală și/sau a hotărârilor Agenției adoptate în conformitate cu art. 41” se exclude.

9. La articolul 96, alineatul (1) se abrogă.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege
nr.12 din 17.01.2022

Nr. crt.	Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun, amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentelor, propunerilor, obiecțiilor	
1	2	3	4	5
1.	Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică Articolul 96. Dispoziții finale și tranzitorii (1) Prezenta lege transpune art.1-12, art.14-16, art.18, art.22-38, art.40-43, precum și prevederile anexei I din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE. Art. I. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	Prezenta lege transpune art. 13 din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE. Art. I. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	Radu Marian deputat în Parlamentul Republicii Moldova Clausa de armonizare din proiectul de lege se exclude și Art.I se completează cu clauza de armonizare prevăzută la art.96 alin.(1) din Legea nr.107/2006, fiind completată cu mențiunea la art.13 din Directiva 2009/72/CE și se expune în următoarea redacție: ”Prezenta lege transpune art.1-16, art.18, art.22-38, art.40-43, precum și prevederile anexei I din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009); art.1-3, art.13-17, art.19 și 21, precum și prevederile anexei I din Regulamentul (CE) 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la	Se acceptă.

	European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1228/2003 (publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009); Directiva 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 33 din 4 februarie 2006).		rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1228/2003 (publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009); Directiva 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 33 din 4 februarie 2006).” Respectiv, Art.I se completează cu un punct nou în următoarea redacție: ”Alin.(1) din art.96 se exclude”. Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului În clauza de armonizare a proiectului de lege este menționat despre transpunerea art. 13 din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE. Din punct de vedere al tehnicii legislative, textele de modificare introduse într-o lege, trebuie să se încadreze în actul modificat, făcând corp comun cu aceasta. Astfel, toate modificările introduse prin proiectul de lege urmează să se încadreze în unitatea de concept a Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică (în continuare, Legea nr.107/2016), pe când clauza de armonizare cuprinsă în proiect, nu se va regăsi în
			Se acceptă. Se acceptă. Vezi amendamentul acceptat mai sus

			conținutul Legii nr.107/2016, respectiv, ea va reprezenta un element constitutiv doar al legii de modificare a Legii nr.107/2016. În același timp, art. 96 alin. (1) din Legea nr. 107/2016 prevede, că această Lege a transpus art.1-12, art.14-16, art.18, art.22-38, art.40-43, precum și prevederilor anexei I din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE. De aceea, dat fiind, că Legea nr. 107/2016 deja conține informația despre transpunerea parțială a Directivei nr. 2009/72/CE, urmează ca Art. I din proiect să se completeze cu un nou punct, punctul 7 care va modifica art. 96 alin. (1) din Lege, fiind substituită în acest sens, sintagma „art.1-12, art.14-16” cu sintagma „art. 1-16”.	
2.	Articolul 7. Atribuțiile Agenției (2) În domeniul de reglementare a prețurilor și a tarifelor, Agenția:	La articolul 7, alineatul (2) se completează cu litera j) -o) cu următorul cuprins: „j) la stabilirea tarifului reglementat pentru serviciile de transport al energiei electrice și a tarifelor de conectare la sistemul de transport se ia în considerare remunerația către proprietarul sistemului de transport cuvenită pentru dreptul de a utiliza sistemul de transport, inclusiv utilizarea componentelor acestui sistem care	Radu Marian deputat în Parlamentul Republicii Moldova La pct. 1 al proiectului (art. 7 alin. (2) al Legii 107/2016) la lit. j) se expune în redacție nouă, după cum urmează: „j) la stabilirea tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al energiei electrice și a tarifelor de racordare ia în considerare plata achitată de operatorul de sistem către proprietarul rețelilor electrice de transport, cuvenită pentru dreptul de a utiliza rețeaua electrică de transport, inclusiv componentele	Se acceptă.

	au fost reabilitate sau înlocuite pe cheltuiala proprietarului sistemului de transport, cu condiția ca astfel de lucrări să fi fost efectuate într-un mod justificat din punct de vedere economic; k) stabilește tarifele pentru serviciul de transport al energiei electrice și alte plăți legate de accesul sau conectarea la sistemul de transport, în contul asigurării acoperirii cheltuielilor pentru investițiile aprobate de autoritatea de reglementare și a ratei de profit convenite; l) monitorizează respectarea de către proprietarul sistemului de transport și de către operatorul de sistem independent a obligațiilor care le revin în temeiul prezentei legi; m) monitorizează relațiile și comunicările dintre operatorul de sistem independent și operatorul sistemului de transport pentru a asigura conformitatea operatorului de sistem independent cu obligațiile sale și, în special, aprobă contracte și acționează ca autoritate de soluționare a litigiilor între operatorul de sistem independent și operatorul sistemului de transport cu privire	acesteia care au fost reabilitate sau înlocuite pe cheltuiala proprietarului rețelelor electrice de transport, cu condiția că astfel de lucrări au fost efectuate în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor în sectorul electroenergetic”; <i>Argumentare:</i> Propunerea derivă din necesitatea excluderii potențialului conflict de norme legislative și asigurarea respectării terminologiei legislative, or, conform noțiunilor definite la art. 2 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică există: „tarif de racordare” și nu „tarif de conectare”, totodată cheltuielile legate de investițiile în sistemul de transport al energiei electrice pot fi reflectate în tarifele reglementate doar în cazul în care investițiile vor fi efectuate în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor în sectorul electroenergetic – fapt stabilit la art. 34 alin. (1) și alin. (11) și (12) al Legii nominalizate. În conformitate cu art. 34 alin. (1) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică: „(...)Cheltuielile de dezvoltare a rețelelor electrice de transport sînt suportate de către operatorul sistemului de transport. Aceste cheltuieli se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice în cazul în care s-au efectuat în conformitate (...)cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea

		la orice plângere depusă de oricare dintre părți; n) efectuează inspecții, inclusiv inspecții inopinate, la sediul proprietarului de sistem de transport și al operatorului de sistem independent; și o) monitorizează utilizarea veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor colectate de operatorul de sistem independent.”	și efectuarea investițiilor în sectorul electroenergetic (în continuare – Regulamentul privind investițiile), aprobate de Agenție”. în continuare alin. (11) al aceleiași norme legale: „ (...) Planurile anuale de investiții se elaborează de operatorul sistemului de transport în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind investițiile”, iar potrivit prohibiției prevăzute la alin. (14) al art. 34 din Legea nr. 107/2016: „(...) Agenția nu aprobă, în scopul recuperării prin tarif, investițiile efectuate de operatorul sistemului de transport care nu corespund planurilor anuale de investiții aprobate de Agenție.” Prin urmare, în cazul în care norma propusă la lit. j), alin. (2) art. 7 din Proiect nu va fi revizuită conform propunerii înaintate prin prezentul Amendament, va crea confuzia privind necesitatea aprobării unui tarif de conectare la rețea (care nu este reglementat de lege) și va crea conflict de norme legale privind condițiile reflectării în tarifele reglementate a cheltuielilor legate de investițiile în rețele. Totodată, se atenționează că și termenul „proprietarul sistemului de transport” se substituie cu ”proprietarul rețelelor electrice de transport”, propunere valabilă pe tot parcursul textului proiectului de lege, propunerea derivă din necesitatea de aducere în concordanță cu termenul din legea din domeniul.	Se acceptă.

			la lit. k) se expune în redacție nouă, după cum urmează: „k) stabilește tarifele reglementate pentru serviciile de transport al energiei electrice și tarifele de racordare în scopul asigurării acoperirii cheltuielilor pentru investițiile aprobate de Agenție și a ratei de rentabilitate, stabilită conform metodologiei aprobate de Agenție”; <i>Argumentare:</i> Legea nr. 107/2016 cu privire la energetică nu operează cu noțiunea de „profit conveni”, dar cu termenul de „rată de rentabilitate” reglementată. Articolul 87 alin. (2) lit. g) al Legii nr. 107/2016, prevede: „asigurarea faptului că prețurile și tarifele reglementate sunt justificate, rezonabile, verificabile, nediscriminatorii, transparente, bazate pe performanță și pe criterii obiective și includ o rată rezonabilă de rentabilitate”. Conform alineatului (3) lit. d) al aceleiași norme legale: „(3) Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă: (...) lit. d) modul de recuperare, prin prețuri și tarife reglementate, a investițiilor efectuate, metoda de determinare și de aplicare a ratei de rentabilitate, pe tipuri de activitate. (...)”. Prin urmare, prevederile prezentului Proiect trebuie să țină cont de întregul context legal, or, în conformitate cu principiile legiferării stabilite la art. 3 al Legii nr. 100/2017 cu	Se acceptă.

		privire la actele normative, la elaborarea unui act normativ se respectă echilibrul între reglementările concurente, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice, normele proiectul actului normativ urmând a fi corelate cu prevederile legislative cu care se află în conexiune. 1.3. lit. m) și lit. n) urmează a fi excluse. <i>Argumentare:</i> Excluderea lit. m) din art. 7 alin. (2) al Proiectului este necesară dat fiind că denaturează esențial cadrul legal și creează impresia existenței a doi titulari de licență diferiți, ceea ce nu va putea fi implementat. Or, operatorului de sistem independent este același operator al sistemului de transport al energiei electrice, este una și aceeași întreprindere energetică titulară a licenței pentru transportul energiei electrice. Operatorul de sistem independent – reprezintă o modalitate de asigurare a independenței operatorului sistemului de transport al energiei electrice (o particularitate a operatorului sistemului de transport) pentru a parcurge procedura de certificare în raport cu țările terțe stabilită de art. 29 al Legii. Or, însăși autorii Proiectului precizează la art. 25 alin. (5) (pct. 2 din Proiect) că: „Independența operatorului sistemului de transport se asigură prin aplicarea unuia dintre următoarele modele: b)	Se acceptă. Lit.m) și n) se exclud, iar lit.o) devine lit.m).

		modelul operatorului de sistem independent, în condițiile stabilite la art. 26¹⁾. Excluderea lit. n) se justifică prin faptul că proprietar al sistemului de transport al energiei electrice în RM este statul, reprezentat de Guvernul RM prin intermediul autorității publice centrale în domeniul energeticii (Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale). Or, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică nu poate face „inspecții inopinate la sediul” Guvernului sau al MIDR. Totodată, de notat că Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică nu operează cu termenul de „inspecții”, dar „controale” (a se vedea art. 8 alin. (1) lit. a), lit. b), alin. (2) al Legii cu privire la energia electrică și art. 15 al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică). Competența Agenției de a efectua controale la titularii de licență fiind prevăzută deja expres de lege (în articolele menționate), nefiind necesară reiterarea acesteia. Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului Art. 7 alin. (2): a) lit. j), pentru a fi în corespundere cu terminologia utilizată pe tot cuprinsul Legii, cuvintele „pentru serviciile” urmează a fi substituite cu cuvintele „pentru prestarea serviciilor”. Obiecția este valabilă și pentru lit. k) al acestui alineat;	Nu se acceptă. Pe textul legii în raport cu tarifele se utilizează cuvintele ”pentru serviciile de transport”.

		- în partea ce ține de folosirea cuvintelor „tarife de conectare la sistemul de transport”, relevăm, că Legea operează cu termenul „tarifele pentru racordarea la rețelele electrice”. Reiterăm obiecția și pentru lit. k) al acestui alineat; - cu referire la utilizarea termenului „proprietarul sistemului de transport”, Legea nr.107/2016 nu definește termenul respectiv. Sensul acestuia se deduce din prevederea art. 9 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, care concretizează bunurile care constituie domeniul public ale statului. Pe motiv, că Legea nr.107/2016 la art. 2 definește noțiunea de „operator al sistemului de transport”, întru evitarea neclarităților care pot apărea la aplicarea Legii, sugerăm definirea termenului „proprietar al sistemului de transport” în cuprinsul art. 2 din Lege; - cât privește folosirea cuvintelor „reabilitate sau înlocuite”, menționăm că textul Legii operează cu termenul „reabilitarea sau modernizarea”, pentru care motiv se va revedea termenul respectiv; b) lit. k), pentru precizia normei, urmează a se concretiza, cine aprobă rata de profit convenită; c) cu referire la literele m), n), și o), reținem că redacția acestora constituie o transpunere a art. 37 alin. (1) literele b), e) și f) din Directiva nr. 2009/72/CE. Deși, autorii nu au specificat expres despre transpunerea acestui	Se acceptă. Vezi amendamentele acceptate mai sus. Se acceptă. Termenul a fost substituit pe parcursul textului cu ”proprietarul rețelei electrice de transport”. Vezi amendamentul de mai sus. Nu se acceptă. În cazul respectiv se prevede nemijlocit procesul de înlocuire. Se acceptă. Vezi amendamentul de mai sus. Se acceptă parțial. Lit.m) și n) se exclud.

			articol, armonizarea la acest articol este conformă prevederilor art. 96 alin. (1) din Lege, care conține mențiunea privind ajustarea la art. 37 din Directivă.		
3.	Articolul 25. Operatorul sistemului de transport (5) Independența operatorului sistemului de transport se asigură prin punerea în aplicare și prin respectarea termenelor și a condițiilor privind separarea operatorului sistemului de transport, stabilite la art. 26.	La articolul 25, alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Independența operatorului sistemului de transport se asigură prin aplicarea unuia dintre următoarele modele: a) modelul separării operatorului sistemului de transport, în condițiile stabilite la art. 26, 27 și 28;	Radu Marian deputat în Parlamentul Republicii Moldova La pct.2 al Art. I din proiect (art. 25, alin. (5) lit. a) – urmează a fi excluse referințele la art.27 și art.28. <i>Argumentare:</i> Excluderea referinței la articolele 27 și 28 este condiționată de faptul că aceste articole se aplică oricum, ele vizând desemnarea și separarea operatorului sistemului de transport, indiferent de modelul de asigurare a independenței. Astfel, Î.S. “Moldelectrica” este și rămâne operator de transport, în toată accepțiunea Legii, dar se certifică după unul din modele posibile prevăzute la Art.26 sau 26¹, în caz contrar va trebui de modificat toate articolele din Legea existentă care se referă la ”operatorul sistemului de transport”.	Se acceptă.	
4.		Se completează cu articolul 26¹ cu următorul cuprins: „Articolul 26¹. Operatorul de sistem independent (2) Desemnarea unui operator de sistem independent se poate face numai în cazul în care: e) operatorul candidat și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin privind cooperarea dintre	Radu Marian deputat în Parlamentul Republicii Moldova La pct. 3 al Art. I din proiect art. 26¹ : la alin.(4) după cuvântul ”terților” se completează cu cuvintele ” la rețelele electrice de transport” în ambele cazuri, iar cuvintele ”tarifelor de acces la rețea” se substituie cu cuvintele ”tarifele de racordare”; alin. (7) și (8) din Lege) – urmează a fi expus în redacție nouă după cum urmează:	Se acceptă	

	operatorii de transport și de sistem la nivel european și regional prevăzute în prezenta lege și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție. (4) Fiecare operator de sistem independent răspunde de acordarea și gestionarea accesului terților, inclusiv de colectarea tarifelor de acces la rețea, a veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor, precum și de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport și de garantarea capacității pe termen lung a acestuia de a satisface cererile rezonabile prin planificarea investițiilor. În ceea ce privește dezvoltarea sistemului de transport, operatorul de sistem independent este responsabil de planificarea (inclusiv de procedura de autorizare), construirea și darea în exploatare a noii infrastructuri. În acest scop, operatorul de sistem independent acționează ca un operator de transport și de sistem în conformitate cu prezenta lege. Proprietarii de sisteme de transport nu pot fi responsabili de acordarea și gestionarea accesului terților și nici de planificarea investițiilor.	”(7) În corespundere cu cerințele prevăzute la art. 41 din prezenta lege și în Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate, aprobat de Agenție, operatorul de sistem independent elaborează și implementează un program de conformitate care să conțină măsurile întreprinse pentru a garanta excluderea de comportament și de practici discriminatorii, precum și asigură monitorizarea respectării acestui program.” <i>Argumentare:</i> Modificările la alin.(4) sînt de ordin redacțional. Redacția propusă la alin.(7) vine să soluționeze două lacune care se regăsesc în prevederea respectivă din Proiect: 1) stabilirea cerințelor față de programul de conformitate la care trebuie să corespundă operatorul sistemului de transport al energiei electrice. Este de menționat că art. 41 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică reflectă cerințele față de programul de conformitate pentru operatorii sistemelor de distribuție, care urmează a fi aplicate similar și în cazul operatorului sistemului de transport. 2) instituirea agentului de conformitate în corespundere cu art. 21 al Directivei 72/2009/CE privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice – fiind o abordare uniformă pentru monitorizarea adecvată a modelelor de separare, inclusiv	Se acceptă

	(7) Operatorul de sistem independent elaborează și implementează programul de conformitate care va specifica activitățile necesare pentru a asigura prevenirea actelor discriminatorii și va monitoriza punerea în aplicare a acestor activități. Programul de conformitate trebuie să specifice în mod clar obligațiile angajaților pentru atingerea acestor obiective și trebuie aprobat de Agenție. Monitorizarea programului de conformitate trebuie efectuată de către operator în conformitate cu procedura aprobată de către Agenție. (8) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, actul normativ/contractul de dare în folosință a activelor către operatorul de sistem independent prevede bunurile din domeniul public al statului aflate în evidența contabilă a operatorului de transport independent la data semnării contractului, lista bunurilor din domeniul public urmând a fi	fiind și una din condițiile necesare de parcurs în cadrul procedurii de certificare. „(8) Prin derogare de la prevederile art. 9 alin. (2) lit. i) din Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, actul normativ/contractul de dare în folosință a activelor către operatorul de sistem independent certificat ca operator de sistem independent prevede bunurile din domeniul public al statului aflate în evidența contabilă a operatorului de sistem independent la data semnării/semnării contractului, lista bunurilor respective urmând a fi actualizată după finalizarea inventarierii și a delimitării acestora.” <i>Argumentare:</i> Redacția propusă vine să aducă mai multă claritate și să facă referință directă la articolul de la care se face derogare inclusiv soluționează o lacună redacțională care completează versiune inițială. Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului Art. 26¹: a) alin. (2) lit. e), norma acestui alineat prevede desemnarea unui operator de sistem independent numai în cazul în care își va demonstra capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin privind cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel european și regional prevăzute în prezenta lege și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție.	Se acceptă.
		Nu se acceptă. În acest context se va ține cont de prevederile Legii 107/2016 în vigoare.	

		actualizată după finalizarea inventarierii prevăzute de lege.	Cu referire la respectarea obligațiilor prevăzute în prezenta lege, menționăm că proiectul de lege nu conține careva reglementări în acest sens. Având în vedere, că alin. (2) al acestui articol condiționează desemnarea unui operator de sistem independent doar în cazul îndeplinirii condițiilor enumerate la acest alineat, apreciem necesar completarea proiectului de lege cu prevederi care ar stabili obligațiile care îi revin operatorului de sistem independent privind cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel european și regional. Cât privește aprobarea actelor normative de reglementare de Agenție, dat fiind, că Agenția are drept sarcină aprobarea de acte normative necesare aplicării prevederilor acestei Legi, urmează ca Art. II din proiect să fie completat cu o prevedere care ar abilita Agenția cu sarcina de a aproba, întru-o anumită perioadă de timp, actele normative necesare implementării prevederilor acestui proiect de lege; b) alin. (7), propoziția a doua, pentru precizia noinei, expresiile „trebuie să specifice în mod clar” și „trebuie aprobat de” sugerăm a fi substituite cu expresiile „va specifica” și „va fi aprobat de către”; c) alin. (8), relevăm, că norma nu este bine redată, fiind necesară revvederea acesteia. Totodată, întrucât norma dată constituie o derogare de la prevederile Legii nr.29/2018	Se acceptă. Norma este reformulată. Vezi amendamentul acceptat mai sus. Se acceptă. Vezi amendamentul acceptat mai sus.

			privind delimitarea proprietății publice, urmează a se indica expres prevederea/articolul, de la care se face derogare. În același timp, dat fiind că norma acestui alineat face trimitere la Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, prin formularea „prevăzute de Lege” nu se subînțelege la care Lege se face referință, (fie la Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, fie la Legea nr. 107/2016), fapt ce necesită a fi concretizat în redacția acestui alineat.		
5.	Articolul 27. Desemnarea și certificarea operatorului sistemului de transport (2) După îndeplinirea tuturor cerințelor privind separarea și independența operatorului sistemului de transport, stabilite la art. 26, întreprinderea electroenergetică este obligată să notifice, în scris, Agenția în legătură cu acest fapt, să solicite certificarea și să prezinte toate documentele, datele și informațiile corespunzătoare.			Radu Marian deputat în Parlamentul Republicii Moldova Art. I al proiectului se completează cu două puncte noi în următoarea redacție: „Articolul 27 alin. (2) după sintagma „stabilite la art. 26” se completează cu sintagma „și 26 ¹ .”.	Se acceptă.
6.	Articolul 68. Furnizarea energiei electrice (8) Furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune procură energie electrică la cel mai mic preț, în	La articolul 68, alineatul (8) va avea următorul cuprins: „(8) Furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune procură energie electrică în modul stabilit de Agenție, la	Radu Marian deputat în Parlamentul Republicii Moldova La pct. 4 al Art. I din proiect (art. 68 alin. (8) din Lege), în ultima propoziție textul: „în baza instrucțiunilor sale” a se substitui cu textul: „în conformitate cu prevederile	Se acceptă.	

condiții transparente și nediscriminatorii, asigurând, totodată, fiabilitatea furnizării energiei electrice către consumatorii finali. Acești furnizori sînt obligați să încheie, să prelungească contractele de procurare a energiei electrice în termene rezonabile și să le prezinte spre avizare Agenției cu cel puțin 15 zile înainte de expirarea contractelor precedente.	cele mai mici costuri posibile, în condiții transparente și nediscriminatorii, asigurând totodată îndeplinirea cerințelor de securitate energetică, precum și fiabilitatea furnizării energiei electrice către consumatorii finali. Acești furnizori sunt obligați să încheie sau să prelungească contractele de procurare a energiei electrice și să le prezinte spre informare Agenției cu cel puțin 15 zile înainte de expirarea contractelor precedente. Agenția monitorizează licitațiile organizate în baza instrucțiunilor sale.” Se completează cu alineatul 8 ¹ cu următorul cuprins: „(8 ¹) În scopul îndeplinirii cerințelor de la alin. (8), furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune organizează licitații pentru procurarea cantităților de energie electrică necesară. Licitările se organizează pentru produse licitate distincte, iar furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune adjudecă drept câștigători ai licitației cel puțin doi ofertanți clasafi în ordinea crescătoare a prețurilor, care oferă cantități de energie electrică din surse diferite,	prezentei legi și ale Regulilor pieței energiei electrice”. <i>Argumentare:</i> Modificarea se impune în contextul în care legea prevede actul normativ aplicabil procedurilor de licitație și anume Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020, nefiind necesară elaborarea unor instrucțiuni în acest sens (a se vedea art. 83 alin. (1) și (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică). De notat că, Anexa nr. 2 la Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020, prevede „Procedura de procurare a energiei electrice” (aplicabilă licitațiilor organizate pe piața energiei electrice). Respectiv, monitorizarea procedurilor de licitație de către Agenție are loc în virtutea art. 7 alin. (3) al Legii 107/2016 cu privire la energetică potrivit căruia Agenția: „b) monitorizează piața energiei electrice și modul în care participanții la piața energiei electrice își îndeplinesc obligațiile stabilite în prezenta lege și Regulile pieței energiei electrice”. Astfel, elaborarea unor instrucțiuni privind monitorizarea procedurii de licitație vor crea paralelisme legislative, inadmisibile prin prisma prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

	contractului de echilibrare, partea responsabilă de echilibrare sau responsabilul grupului de echilibrare este obligat să depună garanție financiară care nu va fi mai mică decât consumul estimativ lunar al părții responsabile de echilibrare sau al grupului de echilibrare. În caz de provocare a dezechilibrului în rețelele electrice, partea responsabilă de echilibrare sau responsabilul grupului de echilibrare, după caz, este obligat să achite operatorului sistemului de transport plata pentru prestarea serviciului de echilibrare, calculată de operatorul sistemului de transport în conformitate cu metodologia aprobată de Agenție.	în conformitate cu o procedură elaborată de operator și vizată de Agenție după consultarea acesteia cu participanții la piața de energie electrică. În caz de provocare a dezechilibrului în rețelele electrice, partea responsabilă pentru echilibrare este obligată să achite operatorului sistemului de transport plata pentru dezechilibru, calculată de operatorul sistemului de transport în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice și metodologia aprobată de Agenție.” Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.	urmează ca Agenția să modifice actele sale normative care reglementează segmentul respectiv. În acest sens, Art. II din proiect va fi completat cu o prevedere, care ar abilita Agenția, într-o anumită perioadă de timp, să-și aducă actele sale normative în concordanță cu legea.	Totodată, la intrarea în vigoare a prezentei legi actele normative ale Agenției vor fi aplicabile reieșind din prevederile prezentei legi.
8.	Articolul 95. Sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic (3) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de la 5% la 10% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licență, a altor persoane juridice pentru:		Radu Marian deputat în Parlamentul Republicii Moldova Art. I al proiectului se completează cu două puncte noi, în următoarea redacție: ”Articolul 95 alin. (3) se modifică după cum urmează: - la lit. b) se exclude textul: „în raport cu întreprinderea electroenergetică integrată pe verticală” - la lit. d) se exclude textul: „în raport cu întreprinderea electroenergetică integrată	Se acceptă.

	b) nerespectarea de către operatorul sistemului de transport a obligațiilor aferente asigurării independenței sale în raport cu întreprinderea electroenergetică integrată pe verticală; d) nerespectarea de către operatorul sistemului de distribuție a obligațiilor aferente asigurării independenței sale în raport cu întreprinderea electroenergetică integrată pe verticală și/sau a hotărârilor Agenției adoptate în conformitate cu art. 41;	pe verticală și/sau a hotărârilor Agenției adoptate în conformitate cu art. 41”. <i>Argumentare:</i> Excluderea sintagmelor „integrate pe verticală” - derivă din necesitatea asigurării aplicabilității normei legale respective, în condițiile când nici un operator de sistem pe piața energiei electrice din RM nu face parte dintr-un grup de întreprinderi integrate pe verticală. Redacția actuală a art. 95 alin. (3) lit. b) și lit. d) din Legea nr. 107/2016, care condiționează aplicarea sancțiunilor în cazul încălcării cerințelor de independență doar în privința întreprinderilor integrate pe verticală – nu corespunde realității din Republica Moldova și nici prevederilor Directivei nr. 72/2009/CE Or, rigorile legale privind asigurarea independenței operatorilor de sistem nu sunt condiționate de integrarea acestora pe verticală, nici prevederile art. 21 al Directivei nr. 72/2009/CE nu limitează aplicabilitatea cerinței de independență a operatorilor de sistem, doar în raport cu întreprinderile integrate, acestea fiind obligatorii absolut pentru toți operatorii de sistem. Astfel, întru asigurarea unor pârgii eficiente și aplicabile pentru atragerea la răspundere a operatorilor de sistem în cazurile în care încalcă cerințele de independență, prevederile art. 95 alin. (3) lit. b) și lit. d) din Legea 107/2016 urmează a fi extinse față de

			toți operatorii necondiționat de integrarea acestora. Prin urmare, modificările propuse prin prezentul Amendament vor exclude condiționalitatea „integrării pe verticală”, vor soluționa aplicabilitatea normei respective și vor consolida independența operatorilor de sistem prin neadmiterea derogărilor de la cerințele imperative ale Legii în acest sens	
9.			Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului 5) Cu referire la obiecția inclusă în Capitolul II pct.1 din aviz, Art. I din proiect urmează a se completa cu pct. 7, care conține propunerea de modificare a alin.(1) al art.96 din Legea nr.107/2016.	Se acceptă. Vezi amendamentul acceptat de mai sus.

Dumitru ALAIBA,
Președintele Comisiei